

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
**«ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ТА
 ЙОГО ОЦІНЮВАННЯ»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності	051 Економіка
Тип і назва освітньої програми	ОНП Економіка
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 8 год., практичних занять – 8 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Березіна Людмила Михайлівна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор, ауд. 420 (навчальний корпус 4) e-mail: liudmyla.berezina@pdau.edu.ua , сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/berezina-lyudmyla-myhaylivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Методологія та інструментарій наукових досліджень в економіці.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. <i>спеціальні (фахові):</i> СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

Результати навчання	PH02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації. PH08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту), здатність логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг), володіння іноземною мовою, правова, політична, екологічна грамотність (громадські соціальні навички), медіаграмотність тощо.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних та практичних знань, вмінь і навичок щодо використання основ прикладної економіки, засвоєння понятійного апарату, методики та інструментарію оцінювання ринкової вартості економічного потенціалу підприємства, набуття знань про закономірності, принципи та особливості формування, розвитку і ефективного використання економічного потенціалу підприємства.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Економічний потенціал підприємства та його структура. Тема 2. Загальнотеоретичні підходи до оцінювання економічного потенціалу підприємства Тема 3. Виробничий потенціал підприємства. Тема 4. Кадровий потенціал підприємства. Тема 5. Фінансовий потенціал підприємства. Тема 6. Потенціал інноваційного розвитку підприємства. Тема 7. Інформаційний потенціал підприємства. Тема 8. Ефективність використання економічного потенціалу підприємства.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ	
1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді;</i> 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.</i> 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».</i> комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</i> 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь;</i> методи письмового контролю: <i>самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.</i> методи самоконтролю: <i>самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.</i>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів	Наведені у Додатку до силабусу

навчання	
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 14,95 Мб. URL: <http://surl.li/dfxcyo>
2. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.
3. Кузнєцова Т.В., Красовська Ю.В., Подлевська О.М. Управління потенціалом підприємства: Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2017. – 196 с.
4. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства: формування та використання : підручник / Н.В. Касьянова, Д.В. Солоха, В.В. Морєва та ін. – К. : В-во «Центр учбової літератури», 2013. – 248 с.
5. Бачевський Б. Є., Заблудська І. В., Решетняк О. О. Потенціал і розвиток підприємства: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2009. 400 с. URL:http://pidruchniki.ws/15840720/ekonomika/potentsial_i_rozvitok_pidpriyemstva_-_bachevskiy_bye

Допоміжні

6. Богма О., Ганечко І., Лимар В. 2022. Економічний потенціал підприємства: зміст та ключові характеристики. *Scientia fructuosa*. 141, 1 (Лют 2022), 58–68. DOI:[https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(141\)04](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(141)04).
7. Васьківська К. В., Лозінська Л. Д., Галімуков Ю. О. Економічний потенціал підприємства в умовах змін: суть та характерні особливості. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7858> (дата звернення: 28.01.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.7
8. Сабадирьова А. Л. Організаційні основи інформаційної системи оцінки потенціалу промислового підприємства. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/444/1/%D0%A1%D0%>. pdf
9. Березіна Л.М., Самойлик Ю.В., Бодрий Я.А. Ефективність праці в аграрних підприємствах: показники, тенденції, стратегія підвищення. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». Вип. 4 (82). 2019. С. 106-113.
10. Березіна Л.М., Баган Н.В., Потяженко О.М. Перспективні напрями управління ефективністю діяльності підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. № 5(16). С. 120 – 126.
11. Березіна Л.М., Баган Н.В. Актуальні проблеми використання ресурсів аграрних підприємств. Вісник Черкаського університету. Серія економічні науки: наук. журнал. – Вип. 4. – Черкаси : БЦ ЧНУ, 2018. – С. 12- 22.
12. Ажаман І.А. Теоретичне обґрунтування сутності та властивостей потенціалу підприємства / І.А. Ажаман, О.І. Жидков // Економіка та держава. — 2018. — №2. — С. 22—26.
13. Шкроміда Н.Я. Комплексна оцінка економічного потенціалу суб'єктів господарювання / Н.Я. Шкроміда. // Економічний аналіз: 36. наук праць. — Тернопіль: Економічна думка. — Тернопіль: ТНУ, 2011 — Вип. 9, Ч. 1. — С. 383—386.
14. Кравчук Л.Р. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства в ринкових умовах господарювання/Л.Р. Кравчук, І.В. Пшебишевська. – URL: http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2010/Economics/76983.doc.htm
15. Левченко Ю. Г. Сутність та складові інноваційного потенціалу підприємства / Ю.Г. Левченко // Наукові праці НУХТ. – 2012. – № 43. – С. 57-61.
16. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 року №40-IX. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
17. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
2. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
3. <http://www.minagro.gov.ua>. – веб-сторінка Міністерства аграрної політики та продовольства України.
4. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління

державного казначейства України.

5. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Розв'язування тестів	Виконання вправ на практичних заняттях	Написання тез, презентація	
Тема 1. Економічний потенціал підприємства та його структура.	2	3	5	20	10
Тема 2. Загальнотеоретичні підходи до оцінювання економічного потенціалу підприємства.	2	3	5		10
Тема 3. Виробничий потенціал підприємства.	2	3	5		10
Тема 4. Кадровий потенціал підприємства.	2	3	5		10
Тема 5. Фінансовий потенціал підприємства.	2	3	5		10
Тема 6. Потенціал інноваційного розвитку підприємства.	2	3	5		10
Тема 7. Інформаційний потенціал підприємства.	2	3	5		10
Тема 8. Ефективність використання економічного потенціалу підприємства.	2	3	5		10
Разом	16	24	40	20	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Розв'язування тестів	Виконання вправ на практичних заняттях	Написання тез, презентація	
Тема 1. Економічний потенціал підприємства та його структура.	-	3	-		3
Тема 2. Загальнотеоретичні підходи до оцінювання економічного потенціалу підприємства.	2	3	5		10
Тема 3. Виробничий потенціал підприємства.	2	3	5		10
Тема 4. Кадровий потенціал підприємства.	-	3	-		3
Тема 5. Фінансовий потенціал підприємства.	-	3	-		3
Тема 6. Потенціал інноваційного розвитку підприємства.	2	3	5		10

Тема 7. Інформаційний потенціал підприємства.	-	3	-		3
Тема 8. Ефективність використання економічного потенціалу підприємства.	2	3	5		10
в т. ч. індивідуальні завдання (тези) (годин)	-	-	-	48	52
Разом	8	24	20	48	100

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, розв'язування тестів, підготовки тез і презентації.

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання навчальної дисципліни та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом.

Мінімальний пороговий рівень оцінки за програмним результатом навчання не може бути нижчим за 60 % від підсумку максимально можливої кількості балів.

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів		Критерії оцінювання
2,0	15-12	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	11-8	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,0	7-5	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,5-0	4-0	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів		Критерії оцінювання
3,0		Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
2,5		Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5		Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1-0		Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
4	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
3	Відповіді містять низку помилок, здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причинно-наслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу

	над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1-2	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5-0	Відповіді невірні або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання підготовки тез і презентації (для денної форми здобуття освіти)

Кількість балів	Критерії оцінювання
20	Тези відповідають обраній темі навчальної дисципліни за змістом; висвітлюють критичний та / або креативний підхід автора щодо дослідження обраної теми; оформлений згідно встановлених вимог. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
10	Тези відповідають темі курсу за змістом, але потребують значних доопрацювань, що унеможливило оцінювання під час проходження курсу вивчення навчальної дисципліни. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	Тези не відповідають змісту теми навчальної дисципліни за змістом, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання підготовки тез і презентації (для заочної форми здобуття освіти)

Кількість балів	Критерії оцінювання
48	Тези відповідають обраній темі навчальної дисципліни за змістом; висвітлюють критичний та / або креативний підхід автора щодо дослідження обраної теми; оформлений згідно встановлених вимог. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
24	Тези відповідають темі курсу за змістом, але потребують значних доопрацювань, що унеможливило оцінювання під час проходження курсу вивчення навчальної дисципліни. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	Тези не відповідають змісту теми навчальної дисципліни за змістом, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.